

- 5) štetan,
- 6) toksičan,
- 7) kancerogen,
- 8) toksičan za reprodukciju,
- 9) korozivan,
- 10) mutageni,
- 11) ekotoksičan, ambalaža se obilježava nazivima opasnih supstanci koje prvenstveno čine otpad opasnim kao i odgovarajućim međunarodno priznatim simbolima i opisima opasnog otpada i standardnim frazama za obilježavanje rizika i sigurnosti (R i S fraze) koje se koriste u državama Evropske unije.

Ako se sastav ili karakteristike opasnog otpada u većoj mjeri ne razlikuju od supstanci koje većinski čine otpad koji se proizvodi i ako se otpad skladišti u originalnoj ambalaži za navedenu supstancu, mogu se koristiti upozoravajuće naljepnice (etikete) / obilježja koja su već prisutna na ambalaži pod uvjetom da su popraćena ostalim neophodnim navedenim u stavu 2. ovog člana.

Ako je sastav opasnog otpada nepoznat i ne može se sa sigurnošću utvrditi, ambalaža treba da sadrži naljepnicu "Opasan otpad, sastav nepoznat". U tom slučaju, upozoravajuća naljepnica mora sadržati simbole za opasni otpad "T" (toksičan) i "F" (lako zapaljiv) i R frazu R11-R23, R24, R25 kao i S frazu S1-S3, S7, S9 - S36, S37, S39.

Obilježja navedena u stavu 2. ovog člana nisu potrebne za:

- 1) ambalažu za opasni otpad na kojoj su već prisutne upozoravajuće naljepnice po drugom sistemu obilježavanja pod uvjetom da ti natpisi pružaju iste informacije;
- 2) ambalažu za opasni otpad koja se koristi isključivo za transport otpada pod uvjetom da je ta ambalaža obilježena u skladu sa odredbama Nacrta Zakona o prijevozu opasnih materija BiH; ili
- 3) ambalažu za opasni otpad koji se odlaže u prijemnim postrojenjima a koja je propisno obilježena sigurnosnim podacima.

Sva obilježja (etikete) na ambalaži moraju biti izražena na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, trebaju biti voodootporna i otporna na vanjske uvjete i utjecaje, trebaju da pruže odgovarajuće informacije o količini, sastavu i opasnim karakteristikama otpada, o mjerama predostrožnosti tokom tretmana otpada i o mjerama koje je neophodno preuzeti u slučaju nezgode.

Obilježje se stavlja na jednu ili više stranica ambalaže bilo to direktno na ambalažu ili na posebnu oznaku izradenu za ove svrhe na način da bude horizontalno čitljivo ako je ambalaža u normalnom položaju.

Obilježje se stavlja na zajedničku ambalažu kada je potrebno na naljepnici navesti broj upakovanih jedinica u zajedničkom paketu.

U slučaju da nije moguće naljepiti naljepnicu direktno na ambalažu zbog njene veličine ili oblika, moguće je na ili uz ambalažu priložiti posebnu etiketu ili obilježavajuću pločicu.

Transport otpada

Član 9.

Proizvođač ili vlasnik otpada ne smije deponovati otpad ili svjesno dozvoliti da se otpad deponuje na bilo koju lokaciju ako ne posjeduje dozvolu i ako odlaganje nije u skladu sa odredbama iz dozvole.

Proizvođač ili vlasnik otpada ne smije tretirati ili odlagati otpad ili svjesno uzrokovati ili svjesno dozvoliti tretiranje ili odlaganje otpada, ako navedene aktivnosti nisu u skladu sa odredbama iz dozvole, osim u slučaju da je količina ili vrsta

otpada takva da nije potrebno posjedovati dozvolu za upravljanje otpadom.

Proizvođač ili vlasnik otpada smije prenositi otpad do treće osobe, ako je ta osoba ovlaštena da prevozi, skladišti, obnavlja ili odlaže otpad navedene vrste ili sastava.

Prevoznik otpada je dužan preduzeti mjere koje će osigurati:

- 1) da se otpad koji je poslan u odvojenim kontejnerima ne miješa, i
- 2) da se oznake (etikete) održavaju u čitljivom stanju do predaje pošiljke primaocu otpada.

Opasni otpad

Član 10.

Proizvođač ili vlasnik otpada koji transportuje opasni otpad do operatera unutar Federacije Bosne i Hercegovine mora osigurati da otpad bude praćen ispunjenim formularom koji je u prilogu 1 ove Uredbe (u daljnjem tekstu: transportna dokumentacija), a može se nabaviti u nadležnom kantonalnom ministarstvu za zaštitu okoliša.

Transportnu dokumentaciju potpisuju prevoznik otpada i primalac otpada.

U slučaju da isti prevoznik više puta prevozi slične vrste otpada za transport može obezbijediti jednu transportnu dokumentaciju koja važi za određeni period a najduže do 12 mjeseci.

Kopija transportne dokumentacije čuva se u arhivi prevoznika i primaoca otpada u periodu od dvije godine od dana transporta otpada.

U periodu iz stava 3. ovog člana prevoznik je dužan dostaviti transportnu dokumentaciju u roku od sedam dana od dana prijema pismenog zahtjeva kantonalnog ministra nadležnog za okoliš.

Za transport opasnog otpada za koji je obezbijedena dokumentacija utvrđena propisom iz člana 32. stav 5. Zakona o upravljanju otpadom, ne obezbjeđuje se transportna dokumentacija iz stava 1. ovog člana.

Član 11.

Za potrebe transporta otpada pošiljalac, prevoznik i primalac otpada dužni su:

- 1) pošiljalac, prije predaje pošiljke prevozniku da ispuni dio A i dio D transportne dokumentacije u pet primjeraka;
- 2) prevoznik, kod preuzimanja pošiljke, da ispuni dio B i dio C transportne dokumentacije u pet primjeraka zajedno sa pošiljaocem;
- 3) pošiljalac da:
 - (a) preda prva četiri primjerka transportne dokumentacije prevozniku, i
 - (b) zadrži preostali primjerak;
- 4) prevoznik da osigura da pošiljku sve vrijeme prati transportna dokumentacija i prilikom dostave pošiljke primaocu otpada, dati četiri primjerka;
- 5) primalac robe da, kod preuzimanja pošiljke:
 - (a) ispuni dio E u četiri primjerka,
 - (b) zadrži jedan primjerak,
 - (c) vrati jedan primjerak prevozniku, koji zadržava ovaj primjerak,
 - (d) dostavi jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka otpada i
 - (e) dostavi jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš na području prijema pošiljke.

Član 12.

Ukoliko primalac otpada odbije primiti pošiljku otpada dužan je:

- 1) upisati na dio E u svim primjercima transportne dokumentacije da pošiljka nije prihvaćena,
- 2) zadržati jedan primjerak transportne dokumentacije,
- 3) vratiti jedan primjerak transportne dokumentacije prevozniku,
- 4) dostaviti jedan primjerak transportne dokumentacije kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka, i
- 5) dostaviti jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš na području prijema pošiljke;

Ukoliko primalac otpada odbije primiti pošiljku otpada pošiljalac je dužan osigurati da se pošiljka vrati pošiljaocu ili premjesti drugom primaocu otpada uz obezbjeđenje nove transportne dokumentacije.

Pošiljalac je dužan, u roku od tri dana od dana vraćanja ili premještanja pošiljke drugom primaocu dostaviti pismeni izvještaj kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka otpada.

Član 13.

U prilogu ove Uredbe nalazi se formular za transportnu dokumentaciju.

Član 14.

Rabljena ulja Definicije

Pojam Rabljena ulje označava otpadni proizvod iz aplikacija mazivih ulja, čije izvorne karakteristike su se u toku upotrebe, skladištenja ili prevoza u tolikoj mjeri promijenile da više nije prikladno za izvorno namijenjene primjene.

Tretman (obrada) ili zbrinjavanje rabljenih ulja uključuje metode reprocessuiranja, regeneracije, sagorijevanja u cilju energetskog iskorištavanja i spaljivanje u spalionicama opasnog otpada.

Reprocessuiranje označava uklanjanje nerastvorljivih kontaminata i proizvoda oksidacije iz rabljenog ulja putem zagrijavanja i jednostavnih hemijskih ili mehaničkih operacija, kao što su taloženje, filtracija, dehidratacija ili centrifugiranje.

Regeneracija ili rerafinacija označava proizvodnju baznih ulja iz rabljenih ulja pomoću kompleksnijih procesa koji uklanjaju kontaminante, proizvode oksidacije i degradacije mazivih ulja, te additive.

Skraćenica PCB/PCT označava polihlorirane bifenile, polihlorirane terfenile, monometiltetrahlordifenilmetan, monometildihlorodifenilmetan, monometildibromodifenilmetan, kao i smjese koje sadrže bilo koju od ovih supstanci u koncentracijama većim od 0,005 % (maseni procenat).

Član 15.

Rabljena ulja se prema sadržaju kontaminata svrstavaju u slijedeće kategorije:

- 1) I kategorija - rabljena motorna ulja, hidraulična ulja, ulja za zupčaste prenosnike, ulja za turbine i kompresore *mineralne uljne osnove*, sa ukupnim sadržajem halogena od maksimalno 2g/kg i ukupnim sadržajem PCB/PCT od maksimalno 20 mg/kg (ppm). Ukoliko je to moguće, ulja ove kategorije je najbolje podvrgnuti regeneraciji. Ukoliko to nije moguće, takva ulja se mogu sagorijevati kao gorivo, pri čemu operater postrojenja za sagorijevanje mora uzeti u obzir maksimalne dozvoljene emisije polutanata u zrak propisane federalnim i kantonalnim zakonima o zaštiti zraka i njihovim provedbenim propisima, ili spaljivati u spalionicama opasnog otpada.

- 2) II kategorija - rabljena ulja sa sadržajem PCB/PCT višim nego ulja II Kategorije, a koja se mogu regenerirati, sagorijevati kao gorivo ili spaljivati u spalionicama opasnog otpada, u zavisnosti od primijenjene tehnologije i uz odobrenje operatera postrojenja ovlaštenog za takav tretman. Regeneracija takvih ulja je dozvoljena samo ako primijenjeni proces regeneracije omogućuje da se sadržani PCB/PCT unište ili da se njihov rezultirajući sadržaj u regeneriranim uljima smanji tako da ne premašuje 50 ppm. Ako se ulje ove kategorije želi sagorijevati kao gorivo, njegov maksimalni sadržaj PCB/PCT ne smije prekoračiti 50 ppm, a operater postrojenja za sagorijevanje mora uzeti u obzir maksimalne dozvoljene emisije polutanata u zrak propisane federalnim i kantonalnim zakonima o zaštiti zraka i njihovim provedbenim propisima.
- 4) III kategorija - rabljena maziva nepoznatog porijekla ili sastava, rabljena ulja iz procesa obrade metala, te transformatorska ulja sa sadržajem PCB/PCT većim od 50 mg/kg (ppm),, koja se moraju spaljivati u propisnim spalionicama opasnog otpada uz potpuno uklanjanje rezultirajućih toksičnih gasova i punu kontrolu temperature spaljivanja, vremena retencije (zadržavanja) i turbulencije.

Član 16.

Rabljeno ulje jedne kategorije ne smije se miješati sa rabljenim uljima drugih kategorija, niti sa gorivima, glikolima (antifriz), rastvaračima, poljoprivrednim hemikalijama, tečnostima za kočnice, vodom, opasnim supstancama poput PCB/PCT, supstancama koje sadrže ili se sumnja da sadrže PCB/PCT u koncentracijama većim od 50 mg/kg (kao u slučaju nekih ulja korištenih kod transformatora, električnih kondenzatora ili hidrauličnih sistema), osim ako je to zvanično dozvoljeno pismenim putem od strane operatera ovlaštenog postrojenja za tretman u kojem se ulje namjerava tretirati.

Ovo je prvenstveno primjenjivo u slučaju propisnog spaljivanja smjesa ulja I, II i III kategorije u spalionicama opasnog otpada. Ukoliko nije poznato kojoj kategoriji pripadaju rabljena ulja, potrebno je svaku pojedinu vrstu ulja (npr. motorna ulja, hidraulična ulja, itd.) skladištiti odvojeno, osim ako je njihovo miješanje zvanično dozvoljeno pismenim putem od strane operatera ovlaštenog postrojenja za tretman u kojem se ulje namjerava tretirati.

Član 17.

Generatori rabljenih ulja dužni su prikupiti minimalni procenat generiranih rabljenih ulja prema slijedećoj tabeli:

Vrsta rabljenih ulja	Minimalna količina koja se mora prikupiti (%)
Motorna ulja	45
Ulja za zupčaste prenosnike	75
Hidraulična ulja	75
Ulja za turbine	80
Ulja za kompresore	50
Elektroizolaciona ulja (ulja za električne transformatore, kondenzatore, i sl.)	80
Ulja za prenos topline	70
Ulja za obradu metala (uključujući emulziona ulja)	50
Ulja za klizne staze	20

Član 18.

Generatori rabljenih ulja moraju nadležnom organu koji je izdao njihovu okolinsku dozvolu ili dozvolu za upravljanje otpadom do 1. marta svake godine dostaviti izvještaj sa

podacima o količinama i vrstama (ili kategorijama) rabljenih ulja koja su prikupili u toku prethodne godine.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi na domaćinstva.

Član 19.

Generatori rabljenih ulja mogu sa drugim subjektima sklopiti ugovor o prikupljanju rabljenih ulja u njihovo ime.

Član 20.

Generatori, vlasnici, prikupljači, prevoznici rabljenih ulja, kao i preduzeća ili pojedinci koji provode operacije konačnog zbrinjavanja rabljenih ulja, moraju voditi mjesečnu evidenciju količina i vrsta rabljenih ulja s kojima rade.

Evidencija se mora čuvati najmanje 5 godina.

Odredbе st. 1. i 2. ovog člana ne odnose se na domaćinstva.

Član 22.

Svi kontejneri sa sadržajem rabljenog ulja moraju biti označeni natpisom ili etiketom sa navodom: "RABLJENO ULJE _____ (vrsta ili kategorija)" ili "RABLJENO _____(vrsta) ULJE".

Član 22.

Preduzeća ili pojedinci koji skladište rabljena ulja moraju čuvati dva uzorka od po 1 litar od svake pojedinačne količine rabljenog ulja skladištene u odvojenim kontejnerima.

Uzorci se moraju držati u jasno označenim plastičnim ili čeličnim kontejnerima.

Etiketa mora sadržavati podatke o porijeklu, datum prijema, vrsti ili kategoriji rabljenog ulja.

Kontejneri (kanisteri i sl.) i naprave za uzimanje uzoraka moraju biti održavani čisti u cilju sprečavanja kontaminacije uzorkovanog ulja.

Čepovi kontejnera/kanistera moraju osiguravati dobro zaptivanje.

Odredba ovog člana ne odnosi na domaćinstva.

Član 23.

Svako skladištenje, prevoz ili tretman rabljenog ulja mora biti praćen odgovarajućom dokumentacijom sa navodom ključnih fizičkih i hemijskih svojstava rabljenog ulja, što uključuje najmanje temperaturu plamišta, sadržaj PCB/PCT i halogena (hlor, brom, flour).

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na skladištenje rabljenih ulja u domaćinstvu.

Član 24.

Centri za prikupljanje ili stanice za transfer rabljenih ulja moraju biti jasno označeni postavljanjem oznake sa slovima dimenzija najmanje 20 x 30 cm.

Član 25.

Prikupljanje, prevoz i tretman, tj. zbrinjavanje rabljenih ulja mogu obavljati samo preduzeća ili pojedinci koji posjeduju okolinsku ili dozvolu za upravljanje otpadom.

Pojedinačni transfer rabljenih mazivih ulja iz domaćinstava do centara za prikupljanje ili transfer stanica je izuzet od obaveze posjedovanja dozvole.

Član 26.

Nepridržavanje odredaba ove Uredbe, a naročito onih koji se odnose na obavezu sprečavanja miješanja ulja različitih kategorija, obavezu vođenja evidencije i čuvanja uzoraka, obavezu osiguravanja odgovarajućeg označavanja kontejnera, kao i nedostavljanje tačnih podataka o sadržaju rabljenog ulja daljim primaocima ulja (u slučaju preuzimanja radi transfera ili tretmana), podliježu sankcioniranju u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Član 27.

Ova Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 362/06
29. juna 2006 godine
Sarajevo

Premijer
dr. **Ahmet Hadžipašić**, s. r.

PRILOG 1 - TRANSPORTNA DOKUMENTACIJA ZA OTPAD

Transportna dokumentacija br. _____

A. Podaci o pošiljci			
1. Dole navedeni otpad se uklanja sa (ime, adresa, općina)			
2. Otpad će se transportovati do (adresa)			
3. ☐ Pojedinačna pošiljka ☐ Višestruka pošiljka Molimo navesti			
4. Očekivani datum / vrijeme uklanjanja			
5. Ime		U ime (kompanije)	
potpis			
6. Telefon		7. Proizvođač otpada je (ako je različit od gore navedenog)	
B. Opis otpada			
1. Otpad je		2. Klasifikacija	
3. Fizički oblik ☐ Tečan ☐ Prah ☐ Mulj ☐ Čvrst ☐ Pomiješan			
4. Ukupna količina za uklanjanje: Količina (kg/m ³ /tona) Br.jedinica			
5. Vrsta, veličina i broj kontejnera			
6. Hemijske/biološke komponente koje određuju opasne karakteristike			
.....			
Opis	Šesticifreni kod	Količina	Br. jedinica
7. Opasnosti su			
8. Proces koji uzrokuje nastanak otpada :			
C. Potvrda Prijevoznika			
Potvrđujem da sam danas podigao pošiljku i da su podaci pod A1, A2 i B5 tačni.			
Ime		U ime kompanije (ime i adresa)	
Potpis		Datum u sati.	
1. Registracija prijevoznika br. [odgovarajuća identifikacija]			
2. Br. registarskih tablica (ili transportni kod ako nije cestovni prijevoz)			
D. Potvrda Pošiljaoca			
Potvrđujem da su podaci pod B i C tačni, da je prijevoznik registrovan i da je upoznat s odgovarajućim mjerama predostrožnosti.			
Ime		U ime kompanije	
Potpis		Datum.....	
E. Potvrda Primaoca			
1. Primio sam otpad u sati.		2. Br. registarskih tablica vozila.	
3. Primljena količina: Količina (kg/m ³ /tona) Br. jedinica:.....			
4. Kako će se tretirati otpad			
5. Potvrđujem da je ova firma licencirana da prima i tretira ovaj otpad prema dozvoli za upravljanje otpadom br.			
Ime		U ime kompanije	
Potpis		Datum	

Na osnovu članka 24. stavka 4., članka 32. stavka 6. i članka 58. stavka 2. Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donosi

UREDBU

O SELEKTIVNOM PRIKUPLJANJU, PAKIRANJU I OZNAČAVANJU OTPADA

Opće odredbe

Članak 1.

Ovom Uredbom propisuju se mjere za selektivno prikupljanje, identificiranje, skladištenje, pakiranje i označavanje otpada prije odlaganja, transporta ili prenosa do drugog lica nadležnog za povrat komponenti ili odlaganje i to na način koji štiti ljudsko zdravlje, okolinu, podstiče povrat komponenti i ponovno korištenje otpada.

Odredbе čl. 14-26. ove Uredbe primjenjuju se samo na generatore ("proizvođače"), vlasnike, prikupljače, prevoznike rabljenih mazivih ulja, te poduzeća i pojedince koji provode operacije konačnog zbrinjavanja rabljenih ulja.

Članak 2.

Ova Uredba ne odnosi se na:

- 1) kućni otpad;
- 2) otpad koji se ne proizvodi u domaćinstvima ali je isti kao ili veoma sličan po svojoj prirodi kućnom otpadu, u čijem slučaju proizvođači otpada su dužni da ga predaju komunalnim poduzećima za otpad u skladu sa člankom 25, stavka 3, Zakona o upravljanju otpadom;
- 3) otpad proizveden u zdravstvenim ustanovama;
- 4) otpad koji je odložen ili iz kojeg je obavljen povrat komponenti ili koji je skladišten kod operatera koji posjeduje dozvolu za upravljanje otpadom ili okolinsku dozvolu (u daljnjem tekstu: dozvola).

Prikupljanje i skladištenje otpada prije transporta, povrata komponenti ili odlaganja

Članak 3.

Proizvođači otpada prikupljaju otpad koji se javlja na njihovom području ili koji rezultira direktno od njihovih aktivnosti, a taj otpad trebaju skladištiti na određenoj(im) lokaciji/lokacijama prije njegovog odlaganja ili transporta, uključujući prevoz do odgovornog lica za povrat komponenti ili odlaganje otpada.

Identifikacija otpada

Članak 4.

Proizvođač otpada dužan je da identificira sve vrste otpada koje se proizvode u određenom postrojenju koristeći kao referentnu listu otpada iz Pravilnika o kategorijama otpada sa listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05).

Proizvođač je osobito dužan da identificira opasni otpad koji proizvodi.

Ako operater skladišti otpad za koji mu nije poznat sadržaj, dužan je da poduzme mjere koje uključuju detaljno ispitivanje i sprovođenje kemijske analize u cilju utvrđivanja karakteristika otpada.

Do utvrđivanja karakteristika otpad se tretira kao opasni otpad.

Postupanje sa otpadom i skladištenje otpada

Članak 5.

Proizvođač ili vlasnik otpadnog materijala koji skladišti otpad prije njegovog prenosa, transporta, povrata komponenti ili odlaganja dužan je da obezbijedi da se otpad skladišti i po potrebi pakuje na slijedeći način:

- 1) otpad se ne smije prosuti ili rasuti kao rezultat tretiranja otpada ili prirodnih pojava;
- 2) tečni otpad i procjedne vode se ne smiju ispuštati u odvođe, vodene tokove ili okolno zemljište;
- 3) otpad mora biti obezbijeden od vandalizma, krađe, manipulacije od strane neovlaštenih ljudi i životinja ili bilo koje druge vrste neopasnosti;
- 4) otpad ne smije ostavljati negativne posljedice na okolinu, niti smije biti uzrok uznemiravanja uslijed razvoja neprijatnih mirisa ili narušavanja estetskih karakteristika krajolika.

Otpad materijal mora biti sigurno i bezbjedno skladišten u odgovarajućim kontejnerima.

Razdvajanje i miješanje otpada

Članak 6.

Otpad koji je namjenjen različitim poduzećima za upravljanje otpadom ili koji će biti izložen različitim aktivnostima upravljanja mora biti razdvojen.

Otpad se ne smije miješati ako bi takav postupak ometao ili spriječio aktivnosti na povratu komponenti većine ili cjelokupne količine otpada.

Otpad koji se prikuplja po sistemu selektivnog prikupljanja otpada, potrebno je prethodno odvojiti od ostale količine proizvedenog otpada.

Otpad koji u međusobnom kontaktu izaziva kemijske reakcije mora se razdvojiti kako bi se spriječila kemijska reakcija u slučaju curenja.

Pakiranje otpada

Članak 7.

Otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica po potrebi zahtijeva pakiranje u kontejner ili u ambalažu prethodno dogovorenu sa prevoznikom uzimajući u obzir vrstu vozila ili prevoznog sredstva kako bi otpadni materijal bio bezbjedan i ne bi se mogao prosuti ili raznijeti tokom prijevoza.

Opasni otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica pakira se u bezbjednu zatvorenu ambalažu koja može da izdrži opterećenje svakodnevnog upotrebe i umjerene uvjete skladištenja i koja sprječava da otpad dođe u kontakt sa okolinom, u skladu sa posebnim propisima o transportu opasnih roba.

Ambalaža i naljepnice moraju biti izrađene od materijala koji ne reaguje na opasni otpad na način na koji bi predstavljali opasnost po ljudsko zdravlje i okolinu.

Označavanje otpada

Članak 8.

Otpad koji se skladišti u zatvorenim kontejnerima ili koji se vizuelno ne može identificirati treba da bude označen natpisom (etiketom) sadržaja.

Za opasni otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica a koji posjeduje jednu od slijedećih karakteristika:

- 1) eksplozivan,
- 2) oksidirajući,
- 3) veoma zapaljiv,
- 4) nadražujući,
- 5) štetan,
- 6) toksičan,
- 7) kancerogen,
- 8) toksičan za reprodukciju,
- 9) korozivan,
- 10) mutageni,
- 11) ekotoksičan, ambalaža se obilježava nazivima opasnih supstanci koje prvenstveno čine otpad opasnim kao i

odgovarajućim međunarodno priznatim simbolima i opisima opasnog otpada i standardnim frazama za obilježavanje rizika i sigurnosti (R i S fraze) koje se koriste u državama Europske unije.

Ako se sastav ili karakteristike opasnog otpada u većoj mjeri ne razlikuju od supstanci koje većinski čine otpad koji se proizvodi i ako se otpad skladišti u originalnoj ambalaži za navedenu supstancu, mogu se koristiti upozoravajuće naljepnice (etikete) / obilježja koja su već prisutna na ambalaži pod uvjetom da su popraćena ostalim neophodnim navedenim u stavku 2. ovog članka.

Ako je sastav opasnog otpada nepoznat i ne može se sa sigurnošću utvrditi, ambalaža treba da sadrži naljepnicu "Opasan otpad, sastavka nepoznat". U tom slučaju, upozoravajuća naljepnica mora sadržati simbole za opasni otpad "T" (toksičan) i "F" (lako zapaljiv) i R frazu R11-R23, R24, R25 kao i S frazu S1-S3, S7, S9 - S36, S37, S39.

Obilježja navedena u stavku 2. ovog članka nisu potrebna za:

- 1) ambalažu za opasni otpad na kojoj su već prisutne upozoravajuće naljepnice po drugom sistemu obilježavanja pod uvjetom da ti natpisi pružaju iste informacije;
- 2) ambalažu za opasni otpad koja se koristi isključivo za transport otpada pod uvjetom da je ta ambalaža obilježena u skladu sa odredbama Nacrta Zakona o prijevozu opasnih materija BiH; ili
- 3) ambalažu za opasni otpad koji se odlaže u prijemnim postrojenjima, a koja je propisno obilježena sigurnosnim podacima.

Sva obilježja (etikete) na ambalaži moraju biti izražena na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, trebaju biti voodotporna i otporna na vanjske uvjete i utjecaje, trebaju da pruže odgovarajuće informacije o količini, sastavu i opasnim karakteristikama otpada, o mjerama predostrožnosti tokom tretmana otpada i o mjerama koje je neophodno poduzeti u slučaju nezgode.

Obilježje se stavlja na jednu ili više stranica ambalaže bilo direktno na ambalažu ili na posebnu oznaku izradenu za ove svrhe na način da bude horizontalno čitljivo ako je ambalaža u normalnom položaju.

Obilježje se stavlja na zajedničku ambalažu kada je potrebno na naljepnici navesti broj upakiranih jedinica u zajedničkom paketu.

U slučaju da nije moguće naljepiti naljepnicu direktno na ambalažu zbog njene veličine ili oblika, moguće je na ili uz ambalažu priložiti posebnu etiketu ili obilježavajuću pločicu.

Transport otpada

Članak 9.

Proizvođač ili vlasnik otpada ne smije deponovati otpad ili svjesno dozvoliti da se otpad deponuje na bilo koju lokaciju ako ne posjeduje dozvolu i ako odlaganje nije u skladu sa odredbama iz dozvole.

Proizvođač ili vlasnik otpada ne smije tretirati ili odlagati otpad ili svjesno uzrokovati ili svjesno dozvoliti tretiranje ili odlaganje otpada, ako navedene aktivnosti nisu u skladu sa odredbama iz dozvole, osim u slučaju da je količina ili vrsta otpada takva da nije potrebno posjedovati dozvolu za upravljanje otpadom.

Proizvođač ili vlasnik otpada smije prenositi otpad do treće osobe, ako je ta osoba ovlaštena da prevozi, skladišti, obnavlja ili odlaže otpad navedene vrste ili sastava.

Prevoznik otpada je dužan poduzeti mjere koje će osigurati:

- 1) da se otpad koji je poslan u odvojenim kontejnerima ne miješa, i
- 2) da se oznake (etikete) održavaju u čitljivom stanju do predaje pošiljke primaocu otpada.

Opasni otpad

Članak 10.

Proizvođač ili vlasnik otpada koji transportuje opasni otpad do operatera unutar Federacije Bosne i Hercegovine mora osigurati da otpad bude praćen ispunjenim formularom koji je u prilogu 1 ove Uredbe (u daljnjem tekstu: transportna dokumentacija), a može se nabaviti u nadležnom kantonalnom ministarstvu za zaštitu okoliša.

Transportnu dokumentaciju potpisuju prevoznik otpada i primalac otpada.

U slučaju da isti prevoznik više puta prevozi slične vrste otpada za transport može obezbijediti jednu transportnu dokumentaciju koja važi za određeni period a najduže do 12 mjeseci.

Kopija transportne dokumentacije čuva se u arhivi prevoznika i primaoca otpada u periodu od dvije godine od dana transporta otpada.

U periodu iz stavka 3. ovog članka prevoznik je dužan dostaviti transportnu dokumentaciju u roku od sedam dana od dana prijema pismenog zahtjeva kantonalnog ministra nadležnog za okoliš.

Za transport opasnog otpada za koji je obezbijedena dokumentacija utvrđena propisom iz članka 32. stavka 5. Zakona o upravljanju otpadom, ne obezbjeđuje se transportna dokumentacija iz stavka 1. ovog članka.

Članak 11.

Za potrebe transporta otpada pošiljalac, prevoznik i primalac otpada dužni su:

- 1) pošiljalac, prije predaje pošiljke prevozniku da ispuni dio A i dio D transportne dokumentacije u pet primjeraka;
- 2) prevoznik, kod preuzimanja pošiljke, da ispuni dio B i dio C transportne dokumentacije u pet primjeraka zajedno sa pošiljaocem;
- 3) pošiljalac da:
 - (a) preda prva četiri primjerka transportne dokumentacije prevozniku, i
 - (b) zadrži preostali primjerak;
- 4) prevoznik da osigura da pošiljku sve vrijeme prati transportna dokumentacija i prilikom dostave pošiljke primaocu otpada, dati četiri primjerka;
- 5) primalac robe da, kod preuzimanja pošiljke:
 - (a) ispuni dio E u četiri primjerka,
 - (b) zadrži jedan primjerak,
 - (c) vrati jedan primjerak prevozniku, koji zadržava ovaj primjerak,
 - (d) dostavi jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka otpada i
 - (e) dostavi jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš na području prijema pošiljke.

Članak 12.

Ukoliko primalac otpada odbije primiti pošiljku otpada dužan je:

- 1) upisati na dio E u svim primjercima transportne dokumentacije da pošiljka nije prihvaćena,
- 2) zadržati jedan primjerak transportne dokumentacije,
- 3) vratiti jedan primjerak transportne dokumentacije prevozniku,

- 4) dostaviti jedan primjerak transportne dokumentacije kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka, i
- 5) dostaviti jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš na području prijema pošiljke;

Ukoliko primalac otpada odbije primiti pošiljku otpada pošiljalac je dužan osigurati da se pošiljka vrati pošiljaocu ili premjesti drugom primaocu otpada uz obezbjeđenje nove transportne dokumentacije.

Pošiljalac je dužan, u roku od tri dana od dana vraćanja ili premještanja pošiljke drugom primaocu dostaviti pismeni izvještaj kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka otpada.

Članak 13.

U prilogu ove Uredbe nalazi se formular za transportnu dokumentaciju.

Članak 14. Rabljena ulja Definicije

Pojam *Rabljeno ulje* označava otpadni proizvod iz aplikacija mazivih ulja, čije izvorne karakteristike su se u toku upotrebe, skladištenja ili prevoza u tolikoj mjeri promijenile da više nije prikladno za izvorno namijenjene primjene.

Tretman (obrada) ili zbrinjavanje rabljenih ulja uključuje metode reprocesuiranja, regeneracije, sagorijevanja u cilju energetskog iskorištavanja i spaljivanje u spalionicama opasnog otpada.

Reprocesuiranje označava uklanjanje nerastvorljivih kontaminata i proizvoda oksidacije iz rabljenog ulja putem zagrijavanja i jednostavnih kemijskih ili mehaničkih operacija, kao što su taloženje, filtracija, dehidratacija ili centrifugiranje.

Regeneracija ili rerafinacija označava proizvodnju baznih ulja iz rabljenih ulja pomoću kompleksnijih procesa koji uklanjaju kontaminante, proizvode oksidacije i degradacije mazivih ulja, te aditive.

Skraćenica PCB/PCT označava polihlorirane bifenile, polihlorirane terfenile, monometiltetrahalorodifenilmetan, monometildihlorodifenilmetan, monometildibromodifenilmetan, kao i smjese koje sadrže bilo koju od ovih supstanci u koncentracijama većim od 0,005 % (maseni procenat).

Članak 15.

Rabljena ulja se prema sadržaju kontaminata svrstavaju u slijedeće kategorije:

- 1) I kategorija - rabljena motorna ulja, hidraulična ulja, ulja za zupčaste prenosnike, ulja za turbine i kompresore *mineralne uljne osnove*, sa ukupnim sadržajem halogena od maksimalno 2g/kg i ukupnim sadržajem PCB/PCT od maksimalno 20 mg/kg (ppm). Ukoliko je to moguće, ulja ove kategorije je najbolje podvrgnuti regeneraciji. Ukoliko to nije moguće, takva ulja se mogu sagorijevati kao gorivo, pri čemu operater postrojenja za sagorijevanje mora uzeti u obzir maksimalne dozvoljene emisije polutanata u zrak propisane federalnim i kantonalnim zakonima o zaštiti zraka i njihovim provedbenim propisima, ili spaljivati u spalionicama opasnog otpada.
- 2) II kategorija - rabljena ulja sa sadržajem PCB/PCT višim nego ulja II Kategorije, a koja se mogu regenerirati, sagorijevati kao gorivo ili spaljivati u spalionicama opasnog otpada, u zavisnosti od primijenjene tehnologije i uz odobrenje operatera postrojenja ovlaštenog za takav tretman. Regeneracija takvih ulja je dozvoljena samo ako primijenjeni proces regeneracije omogućuje da se sadržani PCB/PCT unište ili da se njihov rezultirajući sadržaj u regeneriranim uljima smanji tako da ne premašuje 50 ppm. Ako se ulje ove kategorije želi

sagorijevati kao gorivo, njegov maksimalni sadržaj PCB/PCT ne smije prekoračiti 50 ppm, a operater postrojenja za sagorijevanje mora uzeti u obzir maksimalne dozvoljene emisije polutanata u zrak propisane federalnim i kantonalnim zakonima o zaštiti zraka i njihovim provedbenim propisima.

- 4) III kategorija - rabljena maziva nepoznatog podrijetla ili sastava, rabljena ulja iz procesa obrade metala, te transformatorska ulja sa sadržajem PCB/PCT većim od 50 mg/kg (ppm), koja se moraju spaljivati u propisnim spalionicama opasnog otpada uz potpuno uklanjanje rezultirajućih toksičnih gasova i punu kontrolu temperature spaljivanja, vremena retencije (zadržavanja) i turbulencije.

Članak 16.

Rabljeno ulje jedne kategorije ne smije se miješati sa rabljenim uljima drugih kategorija, niti sa gorivima, glikolima (antifriz), rastvaračima, poljoprivrednim kemikalijama, tečnostima za kočnice, vodom, opasnim supstancama poput PCB/PCT, supstancama koje sadrže ili se sumnja da sadrže PCB/PCT u koncentracijama većim od 50 mg/kg (kao u slučaju nekih ulja korištenih kod transformatora, električnih kondenzatora ili hidrauličnih sistema), osim ako je to zvanično dozvoljeno pismenim putem od strane operatera ovlaštenog postrojenja za tretman u kojem se ulje namjerava tretirati.

Ovo je prvenstveno primjenjivo u slučaju propisnog spaljivanja smjesa ulja I, II i III kategorije u spalionicama opasnog otpada. Ukoliko nije poznato kojoj kategoriji pripadaju rabljena ulja, potrebno je svaku pojedinu vrstu ulja (npr. motorna ulja, hidraulična ulja, itd.) skladištiti odvojeno, osim ako je njihovo miješanje zvanično dozvoljeno pismenim putem od strane operatera ovlaštenog postrojenja za tretman u kojem se ulje namjerava tretirati.

Članak 17.

Generatori rabljenih ulja dužni su prikupiti minimalni procenat generiranih rabljenih ulja prema slijedećoj tabeli:

Vrsta rabljenih ulja	Minimalna količina koja se mora prikupiti (%)
Motorna ulja	45
Ulja za zupčaste prenosnike	75
Hidraulična ulja	75
Ulja za turbine	80
Ulja za kompresore	50
Elektroizolaciona ulja (ulja za električne transformatore, kondenzatore, i sl.)	80
Ulja za prenos topline	70
Ulja za obradu metala (uključujući emulziona ulja)	50
Ulja za klizne staze	20

Članak 18.

Generatori rabljenih ulja moraju nadležnom organu koji je izdao njihovu okolinsku dozvolu ili dozvolu za upravljanje otpadom do 1. marta svake godine dostaviti izvještaj sa podacima o količinama i vrstama (ili kategorijama) rabljenih ulja koja su prikupili u toku prethodne godine.

Odredba stavkaka 1. ovog članka ne odnosi na domaćinstva.

Članak 19.

Generatori rabljenih ulja mogu sa drugim subjektima sklopiti ugovor o prikupljanju rabljenih ulja u njihovo ime.

Članak 20.

Generatori, vlasnici, prikupljači, prevoznici rabljenih ulja, kao i poduzeća ili pojedinci koji provode operacije konačnog zbrinjavanja rabljenih ulja, moraju voditi mjesečnu evidenciju količina i vrsta rabljenih ulja s kojima rade.

Evidencija se mora čuvati najmanje 5 godina.

Odredbе st. 1. i 2. ovog članka ne odnose se na domaćinstva.

Članak 22.

Svi kontejneri sa sadržajem rabljenog ulja moraju biti označeni natpisom ili etiketom sa navodom: "RABLJENO ULJE _____ (vrsta ili kategorija)" ili "RABLJENO _____ (vrsta) ULJE".

Članak 22.

Poduzeća ili pojedinci koji skladište rabljena ulja moraju čuvati dva uzorka od po 1 litar od svake pojedinačne količine rabljenog ulja skladištene u odvojenim kontejnerima.

Uzorcі se moraju držati u jasno označenim plastičnim ili čeličnim kontejnerima.

Etiketa mora sadržavati podatke o podrjetlu, datum prijema, vrsti ili kategoriji rabljenog ulja.

Kontejneri (kanisteri i sl.) i naprave za uzimanje uzoraka moraju biti održavani čisti u cilju sprečavanja kontaminacije uzorkovanog ulja.

Čepovi kontejnera/kanistera moraju osiguravati dobro zaptivanje.

Odredba ovog članka ne odnosi se na domaćinstva.

Članak 23.

Svako skladištenje, prevoz ili tretman rabljenog ulja mora biti propraćen odgovarajućom dokumentacijom sa navodom

ključnih fizičkih i hemijskih svojstava rabljenog ulja, što uključuje najmanje temperaturu plamišta, sadržaj PCB/PCT i halogena (hlor, brom, flour).

Odredba stavka 1. ovog članka ne odnosi se na skladištenje rabljenih ulja u domaćinstvu.

Članak 24.

Centri za prikupljanje ili stanice za transfer rabljenih ulja moraju biti jasno označeni postavljanjem oznake sa slovima dimenzija najmanje 20x30 cm.

Članak 25.

Prikupljanje, prevoz i tretman, tj. zbrinjavanje rabljenih ulja mogu obavljati samo poduzeća ili pojedinci koji posjeduju okolinsku ili dozvolu za upravljanje otpadom.

Pojedinačni transfer rabljenih mazivih ulja iz domaćinstava do centara za prikupljanje ili transfer stanica je izuzet od obaveze posjedovanja dozvole.

Članak 26.

Nepriдрžavanje odredaba ove Uredbe, a naročito onih koji se odnose na obavezu sprečavanja miješanja ulja različitih kategorija, obavezu vođenja evidencije i čuvanja uzoraka, obavezu osiguravanja odgovarajućeg označavanja kontejnera, kao i nedostavljanje tačnih podataka o sadržaju rabljenog ulja daljim primaocima ulja (u slučaju preuzimanja radi transfera ili tretmana), podliježu sankcioniranju u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Članak 27.

Ova Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 362/06

29. lipnja 2006. godine
Sarajevo

Premijer
dr. **Ahmet Hadžipašić**, v. r.

PRILOG 1 - TRANSPORTNA DOKUMENTACIJA ZA OTPAD

Transportna dokumentacija br. _____

A. Podaci o pošiljci			
1. Dole navedeni otpad se uklanja sa (ime, adresa, općina)			
2. Otpad će se transportovati do (adresa)			
3. ☐ Pojedinačna pošiljka ☐ Višestruka pošiljka Molimo navesti			
4. Očekivani datum / vrijeme uklanjanja			
5. Ime U ime (kompanije)			
potpis			
6. Telefon 7. Proizvođač otpada je (ako je različit od gore navedenog)			
B. Opis otpada			
1. Otpad je			
2. Klasifikacija			
3. Fizički oblik ☐ Tečan ☐ Prah ☐ Mulj ☐ Čvrst ☐ Pomiješan			
4. Ukupna količina za uklanjanje: Količina (kg/m ³ /tona) Br. jedinica			
5. Vrsta, veličina i broj kontejnera			
6. Hemijske/biološke komponente koje određuju opasne karakteristike			
.....			
Opis	Šesticifreni kod	Količina	Br. jedinica
7. Opasnosti su			
8. Proces koji uzrokuje nastanak otpada :			
C. Potvrda Prijevoznika			
Potvrđujem da sam danas podigao pošiljku i da su podaci pod A1, A2 i B5 tačni.			
Ime U ime kompanije (ime i adresa)			
Potpis Datum u sati.			
1. Registracija prijevoznika br. [odgovarajuća identifikacija]			
2. Br. registarskih tablica (ili transportni kod ako nije cestovni prijevoz)			
D. Potvrda Pošiljaoca			
Potvrđujem da su podaci pod B i C tačni, da je prijevoznik registrovan i da je upoznat s odgovarajućim mjerama predostrožnosti.			
Ime U ime kompanije			
Potpis Datum.....			
E. Potvrda Primaoca			
1. Primio sam otpad u sati. 2. Br. registarskih tablica vozila.			
3. Primljena količina: Količina..... (kg/m ³ /tona) Br. jedinica:.....			
4. Kako će se tretirati otpad			
5. Potvrđujem da je ova firma licencirana da prima i tretira ovaj otpad prema dozvoli za upravljanje otpadom br. ...			
Ime U ime kompanije			
Potpis Datum			

На основу члана 24. став 4., члана 32. став 6. и члана 58. став 2. Закона о управљању отпадом ("Службене новине Федерације БиХ", број 33/03), Влада Федерације Босне и Херцеговине доноси

УРЕДБУ

О СЕЛЕКТИВНОМ ПРИКУПЉАЊУ, ПАКОВАЊУ И ОЗНАЧАВАЊУ ОТПАДА

Опште одредбе

Члан 1.

Овом Уредбом прописују се мјере за селективно прикупљање, идентифицирање, складиштење, паковање и означавање отпада прије одлагања, транспорта или преноса до другог лица надлежног за поврат компоненти или одлагање и то на начин који штити људско здравље, околину, подстиче поврат компоненти и поновно кориштење отпада.

Одредбе чл. 14-26. ове Уредбе примјењују се само на генераторе ("произвођаче"), власнике, прикупљаче, превознике рабљених мазивних уља, те предузећа и појединце који проводе операције коначног збрињавања рабљених уља.

Члан 2.

Ова Уредба не односи се на:

- 1) кућни отпад;
- 2) отпад који се не производи у домаћинствима али је исти као или веома сличан по својој природи кућном отпаду, у чијем случају произвођачи отпада су дужни да га предају комуналним предузећима за отпад у складу са чланом 25. став 3. Закона о управљању отпадом;
- 3) отпад произведен у здравственим установама;
- 4) отпад који је одложен или из којег је обављен поврат компоненти или који је складиштен код оператера који посједује дозволу за управљање отпадом или околину дозволу (у даљњем тексту: дозвола).

Прикупљање и складиштење отпада прије транспорта, поврата компоненти или одлагања

Члан 3.

Произвођачи отпада прикупљају отпад који се јавља на њиховом подручју или који резултира директно од њихових активности, а тај отпад требају складиштити на одређеној(им) локацији/локацијама прије његовог одлагања или транспорта, укључујући превоз до одговорног лица за поврат компоненти или одлагање отпада.

Идентификација отпада

Члан 4.

Произвођач отпада дужан је да идентификује све врсте отпада које се производе у одређеном постројењу користећи као референтну листу отпада из Правилника о категоријама отпада са листама ("Службене новине Федерације БиХ", број 9/05).

Произвођач је посебно дужан да идентификује опасни отпад који производи.

Ако оператер складишти отпад за који му није познат садржај, дужан је да подузме мјере које укључују детаљно испитивање и спровођење хемијске анализе у циљу утврђивања карактеристика отпада.

До утврђивања карактеристика отпад се третира као опасни отпад.

Поступање са отпадом и складиштење отпада

Члан 5.

Произвођач или власник отпадног материјала који складишти отпад прије његовог преноса, транспорта, поврата

компоненти или одлагања дужан је да обезбиједи да се отпад складишти и по потреби пакује на слиједећи начин:

- 1) отпад се не смије просути или расути као резултат третирања отпада или природних појава;
- 2) течни отпад и процједне воде се не смију испуштати у одводе, водене токове или околну земљиште;
- 3) отпад мора бити обезбијеђен од вандализма, крађе, манипулације од стране неовлашћених људи и животиња или било које друге врсте неприлика;
- 4) отпад не смије остављати негативне последице на околину, нити смије бити узрок узнемиравања услјед развоја непријатних мириса или нарушавања естетских карактеристика крајолика.

Отпад материјал мора бити сигурно и безбиједно складиштен у одговарајућим контејнерима.

Раздвајање и мијешање отпада

Члан 6.

Отпад који је намјењен различитим предузећима за управљање отпадом или који ће бити изложен различитим активностима управљања мора бити раздвојен.

Отпад се не смије мијешати ако би такав поступак ометао или спрјечио активности на поврату компоненти већине или цјелокупне количине отпада.

Отпад који се прикупља по систему селективног прикупљања отпада, потребно је претходно одвојити од остале количине произведеног отпада.

Отпад који у међусобном контакту изазива хемијске реакције мора се раздвојити како би се спрјечила хемијска реакција у случају цурења.

Паковање отпада

Члан 7.

Отпад који се транспортује до другог овлашћеног лица по потреби захтијева паковање у контејнер или у амбалажу претходно договорену са превозником узимајући у обзир врсту возила или превозног средства како би отпадни материјал био безбиједан и не би се могао просути или разлијети током пријезова.

Опасни отпад који се транспортује до другог овлашћеног лица пакује се у безбиједну затворену амбалажу која може да издржи оптерећење свакодневне употребе и умјерене услове складиштења и која спрјечава да отпад дође у контакт са околином, у складу са посебним прописима о транспорту опасних роба.

Амбалажа и наљепнице морају бити израђене од материјала који не реагује на опасни отпад на начин на који би представљали опасност по људско здравље и околину.

Означавање отпада

Члан 8.

Отпад који се складишти у затвореним контејнерима или који се визуелно не може идентификовати треба да буде означене натписом (етикетом) садржаја.

За опасни отпад који се транспортује до другог овлашћеног лица а који посједује једну од слиједећих карактеристика:

- 1) експлозиван,
- 2) оксидирајући,
- 3) веома запаљив,
- 4) надражујући,
- 5) штетан,
- 6) токсичан,
- 7) канцероген,
- 8) токсичан за репродукцију,
- 9) корозиван,

- 10) мутагени,
- 11) екотоксичан, амбалажа се обиљежава називима опасних супстанци које првенствено чине отпад опасним као и одговарајућим међународно признатим симболима и описима опасног отпада и стандардним фразама за обиљежавање ризика и сигурности (P и C фразе) које се користе у државама Европске уније.

Ако се састав или карактеристике опасног отпада у већој мјери не разликују од супстанци које већински чине отпад који се производи и ако се отпад складишти у оригиналној амбалажи за наведену супстанцу, могу се користити упозоравајуће наљепнице (етикете) / обиљежа која су већ присутна на амбалажи под условом да су попраћена осталим неопходним наведеним у ставу 2. овог члана.

Ако је састав опасног отпада непознат и не може се са сигурношћу утврдити, амбалажа треба да садржи наљепницу "Опасан отпад, састав непознат". У том случају, упозоравајућа наљепница мора садржати симболе за опасни отпад "Т" (токсичан) и "Ф" (лако запаљив) и Р фразу P11-P23, P24, P25 као и С фразу C1-C3, C7, C9 - C36, C37, C39.

Обиљежја наведена у ставу 2. овог члана нису потребне за:

- 1) амбалажу за опасни отпад на којој су већ присутне упозоравајуће наљепнице по другом систему обиљежавања под условом да ти натписи пружају исте информације;
- 2) амбалажу за опасни отпад која се користи искључиво за транспорт отпада под условом да је та амбалажа обиљежена у складу са одредбама Нацрта Закона о пријевозу опасних материја БиХ; или
- 3) амбалажу за опасни отпад који се одлаже у пријемним постројењима а која је прописно обиљежена сигурносним подацима.

Сва обиљежја (етикете) на амбалажи морају бити изражена на једном од језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини, требају бити водоотпорна и отпорна на вањске услове и утјецаје, требају да пруже одговарајуће информације о количини, саставу и опасним карактеристикама отпада, о мјерама предострожности током третмана отпада и о мјерама које је неопходно преузети у случају незгоде.

Обиљежје се ставља на једну или више страница амбалаже било то директно на амбалажу или на посебну ознаку израђену за ове сврхе на начин да буде хоризонтално читљиво ако је амбалажа у нормалном положају.

Обиљежје се ставља на заједничку амбалажу када је потребно на наљепници навести број упакованих јединица у заједничком пакету.

У случају да није могуће налијепити наљепницу директно на амбалажу због њене величине или облика, могуће је на или уз амбалажу приложити посебну етикету или обиљежавајућу плочицу.

Транспорт отпада

Члан 9.

Произвођач или власник отпада не смије депоновати отпад или свјесно дозволити да се отпад депонује на било коју локацију ако не поседује дозволу и ако одлагање није у складу са одредбама из дозволе.

Произвођач или власник отпада не смије третирати или одлагати отпад или свјесно узроковати или свјесно дозволити третирање или одлагање отпада, ако наведене активности нису у складу са одредбама из дозволе, осим у случају да је количина или врста отпада таква да није потребно посједовати дозволу за управљање отпадом.

Произвођач или власник отпада смије преносити отпад до треће особе, ако је та особа овлаштена да превози, складишти, обнавља или одлаже отпад наведене врсте или састава.

Превозник отпада је дужан предузети мјере које ће осигурати:

- 1) да се отпад који је послан у одвојеним контејнерима не мијеша, и
- 2) да се ознаке (етикете) одржавају у читљивом стању до предаје пошиљке примаоцу отпада.

Опасни отпад

Члан 10.

Произвођач или власник отпада који транспортује опасни отпад до оператера унутар Федерације Босне и Херцеговине мора осигурати да отпад буде праћен испуњеним формуларом који је у прилогу 1 ове Уредбе (у даљњем тексту: транспортна документација), а може се набавити у надлежном кантоналном министарству за заштиту околиша.

Транспортну документацију потписују превозник отпада и прималац отпада.

У случају да исти превозник више пута превози сличне врсте отпада за транспорт може обезбиједити једну транспортну документацију која важи за одређени период а најдуже до 12 мјесеци.

Копија транспортне документације чува се у архиви превозника и примаоца отпада у периоду од двије године од дана транспорта отпада.

У периоду из става 3. овог члана превозник је дужан доставити транспортну документацију у року од седам дана од дана пријема писменог захтјева кантоналног министра надлежног за околиш.

За транспорт опасног отпада за који је обезбијеђена документација утврђена прописом из члана 32. став 5. Закона о управљању отпадом, не обезбјеђује се транспортна документација из става 1. овог члана.

Члан 11.

За потребе транспорта отпада пошиљалац, превозник и прималац отпада дужни су:

- 1) пошиљалац, прије предаје пошиљке превознику да испуни дио А и дио Д транспортне документације у пет примјерака;
- 2) превозник, код преузимања пошиљке, да испуни дио Б и дио Ц транспортне документације у пет примјерака заједно са пошиљаоцем;
- 3) пошиљалац да:
 - (а) преда прва четири примјерка транспортне документације превознику, и
 - (б) задржи преостали примјерак;
- 4) превозник да осигура да пошиљку све вријеме прати транспортна документација и приликом доставе пошиљке примаоцу отпада, дати четири примјерка;
- 5) прималац робе да, код преузимања пошиљке:
 - (а) испуни дио Е у четири примјерка,
 - (б) задржи један примјерак,
 - (в) врати један примјерак превознику, који задржава овај примјерак,
 - (д) достави један примјерак кантоналном министарству надлежном за околиш са чијег се подручја шаље пошиљка отпада и
 - (е) достави један примјерак кантоналном министарству надлежном за околиш на подручју пријема пошиљке.

Члан 12.

Уколико прималац отпада одбије примити пошиљку отпада дужан је:

- 1) уписати на дио Е у свим примјерцима транспортне документације да пошиљка није прихваћена,

- 2) задржati један примјерак транспортне документације,
- 3) вратити један примјерак транспортне документације превознику,
- 4) доставити један примјерак транспортне документације кантоналном министарству надлежном за околиш са чијег се подручја шаље пошиљка, и
- 5) доставити један примјерак кантоналном министарству надлежном за околиш на подручју пријема пошиљке;

Уколико примаоца отпада одбије примити пошиљку отпада пошиљалац је дужан осигурати да се пошиљка врати пошиљаоцу или премјести другом примаоцу отпада уз обезбјеђење нове транспортне документације.

Пошиљалац је дужан, у року од три дана од дана враћања или премјештања пошиљке другом примаоцу доставити писмени извјештај кантоналном министарству надлежном за околиш са чијег се подручја шаље пошиљка отпада.

Члан 13.

У прилогу ове Уредбе налази се формулар за транспортну документацију.

Члан 14.

Раљбена уља Дефиниције

Појам *Раљбено уље* означава отпадни производ из апликација мазивих уља, чије изворне карактеристике су се у току употребе, складиштења или превоза у толикој мјери промијениле да више није прикладно за изворно намијењене примјене.

Трејман (обрада) или збрињавање раљбених уља укључује методе репроцесуирања, регенерације, сагорјевања у циљу енергетског искориштавања и спаљивање у спалионицама опасног отпада.

Рејроцесуирање означава уклањање нерастворљивих контамината и производа оксидације из раљбеног уља путем загријавања и једноставних хемијских или механичких операција, као што су таложење, филтрација, дехидратација или центрифугирање.

Рејгенерација или рејрафинација означава производњу базних уља из раљбених уља помоћу комплекснијих процеса који уклањају контаминате, производе оксидације и деградације мазивих уља, те адитиве.

Скраћеница ПЦБ/ПЦТ означава полихлорирани бифениле, полихлорирани терфениле, монометилтетрахлоридифенилметан, монометилдихлоридифенилметан, монометилдибромодифенилметан, као и смјесе које садрже било коју од ових супстанци у концентрацијама већим од 0,005 % (масени проценат).

Члан 15.

Раљбена уља се према садржају контамината сврставају у слиједеће категорије:

- 1) I категорија - раљбена моторна уља, хидраулична уља, уља за зупчасте преноснике, уља за турбине и компресоре *минералне уљне основе*, са укупним садржајем халогена од максимално 2г/кг и укупним садржајем ПЦБ/ПЦТ од максимално 20 мг/кг (пшм). Уколико је то могуће, уља ове категорије је најбоље подвргнути регенерацији. Уколико то није могуће, таква уља се могу сагорјевати као гориво, при чему оператер постројења за сагорјевање мора узети у обзир максималне дозвољене емисије полутаната у зрак прописане федералним и кантоналним законима о заштити зрака и њиховим provedбеним прописима, или спаљивати у спалионицама опасног отпада.
- 2) II категорија - раљбена уља са садржајем ПЦБ/ПЦТ вишим него уља II Категорије, а која се могу регенерирати, сагорјевати као гориво или спаљивати у спалионицама опасног отпада, у зависности од

примијењене технологије и уз одобрење оператера постројења овлаштеног за такав третман. Регенерација таквих уља је дозвољена само ако примијењени процес регенерације омогућује да се садржани ПЦБ/ПЦТ униште или да се њихов резултирајући садржај у регенерираним уљима смањи тако да не премашује 50 пшм. Ако се уље ове категорије жели сагорјевати као гориво, његов максимални садржај ПЦБ/ПЦТ не смије прекорачити 50 пшм, а оператер постројења за сагорјевање мора узети у обзир максималне дозвољене емисије полутаната у зрак прописане федералним и кантоналним законима о заштити зрака и њиховим provedбеним прописима.

- 4) III категорија - раљбена мазива непознатог поријекла или састава, раљбена уља из процеса обраде метала, те трансформаторска уља са садржајем ПЦБ/ПЦТ већим од 50 мг/кг (пшм), која се морају спаљивати у прописним спалионицама опасног отпада уз потпуно уклањање резултирајућих токсичних гасова и пуну контролу температуре спаљивања, времена ретенције (задржавања) и турбуленције.

Члан 16.

Раљбено уље једне категорије не смије се мијешати са раљбеним уљима других категорија, нити са горивима, гликолима (антифриз), растварачима, пољопривредним хемикалијама, течностима за кочнице, водом, опасним супстанцама попут ПЦБ/ПЦТ, супстанцама које садрже или се сумња да садрже ПЦБ/ПЦТ у концентрацијама већим од 50 мг/кг (као у случају неких уља кориштених код трансформатора, електричних кондензатора или хидрауличних система), осим ако је то званично дозвољено писменим путем од стране оператера овлаштеног постројења за третман у којем се уље намјерава третирати.

Ово је првенствено примјењиво у случају прописног спаљивања смјеса уља I, II и III категорије у спалионицама опасног отпада. Уколико није познато којој категорији припадају раљбена уља, потребно је сваку поједину врсту уља (нпр. моторна уља, хидраулична уља, итд.) складиштити одвојено, осим ако је њихово мијешање званично дозвољено писменим путем од стране оператера овлаштеног постројења за третман у којем се уље намјерава третирати.

Члан 17.

Генератори раљбених уља дужни су прикупити минимални проценат генерираних раљбених уља према слиједећој табели:

Врста раљбених уља	Минимална количина која се мора прикупити (%)
Моторна уља	45
Уља за зупчасте преноснике	75
Хидраулична уља	75
Уља за турбине	80
Уља за компресоре	50
Електроизолациона уља (уља за електричне трансформаторе, кондензаторе, и сл.)	80
Уља за пренос топлоте	70
Уља за обраду метала (укључујући емулзиона уља)	50
Уља за клизне стазе	20

Члан 18.

Генератори раљбених уља морају надлежном органу који је издао њихову околишску дозволу или дозволу за управљање отпадом до 1. марта сваке године доставити извјештај са подацима о количинама и врстама (или категоријама) раљбених уља која су прикупили у току претходне године.

Одредба става 1. овог члана не односи на домаћинства.

Члан 19.

Генератори рабљених уља могу са другим субјектима склопити уговор о прикупљању рабљених уља у њихово име.

Члан 20.

Генератори, власници, прикупљачи, превозници рабљених уља, као и предузећа или појединци који проводе операције коначног збрињавања рабљених уља, морају водити мјесечну евиденцију количина и врста рабљених уља с којима раде.

Евиденција се мора чувати најмање 5 година.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не односе се на домаћинства.

Члан 22.

Сви контејнери са садржајем рабљеног уља морају бити означени натписом или етикетом са наводом: "РАБЉЕНО УЉЕ _____ (врста или категорија)" или "РАБЉЕНО _____ (врста) УЉЕ".

Члан 22.

Предузећа или појединци који складиште рабљена уља морају чувати два узорка од по 1 литар од сваке појединачне количине рабљеног уља складиштене у одвојеним контејнерима.

Узорци се морају држати у јасно означеним пластичним или челичним контејнерима.

Етикета мора садржавати податке о поријеклу, датум пријема, врсти или категорији рабљеног уља.

Контејнери (канистери и сл.) и направе за узимање узорака морају бити одржавани чисти у циљу спречавања контаминације узоркованог уља.

Чепови контејнера/канистера морају осигуравати добро заптивање.

Одредба овог члана не односи се на домаћинства.

Члан 23.

Свако складиштење, превоз или третман рабљеног уља мора бити пропраћен одговарајућом документацијом са

наводом кључних физичких и хемијских својстава рабљеног уља, што укључује најмање температуру пламишта, садржај ПЦБ/ПЦТ и халогена (хлор, бром, флуор).

Одредба става 1. овог члана не односи се на складиштење рабљених уља у домаћинству.

Члан 24.

Центри за прикупљање или станице за трансфер рабљених уља морају бити јасно означени постављањем ознаке са словима димензија најмање 20x30 цм.

Члан 25.

Прикупљање, превоз и третман, тј. збрињавање рабљених уља могу обављати само предузећа или појединци који поседују околинску или дозволу за управљање отпадом.

Појединачни трансфер рабљених мазивих уља из домаћинства до центара за прикупљање или трансфер станица је изузет од обавезе посједовања дозволе.

Члан 26.

Непридржавање одредаба ове Уредбе, а нарочито оних који се односе на обавезу спречавања мијешања уља различитих категорија, обавезу вођења евиденције и чувања узорака, обавезу осигуравања одговарајућег означавања контејнера, као и недостављање тачних података о садржају рабљеног уља даљим примаоцима уља (у случају преузимања ради трансфера или третмана), подлијежу санкционирању у складу са Законом о управљању отпадом.

Члан 27.

Ова Уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 362/06
29. јуна 2006. године
Сарајево

Премијер
Ахмет Хаџипашић, с. р.

ПРИЛОГ 1 - ТРАНСПОРТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ОТПАД

Транспортна документација бр. _____

А. Подаци о пошиљци

1. Доле наведени отпад се уклања са (име, адреса, опћина)

2. Отпад ће се транспортовати до (адреса)

3. Појединачна пошиљка Вишеструка пошиљка Молимо навести

4. Очекивани датум / вријеме уклањања

5. Име У име (компаније)
потпис

6. Телефон 7. Произвођач отпада је (ако је различит од горе наведеног)

Б. Опис отпада

1. Отпад је 2. Класификација

3. Физички облик Течан Прах Муљ Чврст Помијешан4. Укупна количина за уклањање: Количина (кг/м³/тона) Бр.јединица

5. Врста, величина и број контејнера

6. Хемијске/биолошке компоненте које одређују опасне карактеристике

Опис	Шестоцифрени код	Количина	Бр. јединица

7. Опасности су

8. Процес који узрокује настанак отпада :

Ц. Потврда Пријевозника

Потврђујем да сам данас подигао пошиљку и да су подаци под А1, А2 и Б5 тачни.

Име У име компаније (име и адреса)

Потпис Датум у сати.

1. Регистрација пријевозника бр. [одговарајућа идентификација]

2. Бр. регистарских таблица (или транспортни код ако није цестовни пријевоз)

Д. Потврда Пошиљаоца

Потврђујем да су подаци под Б и Ц тачни, да је пријевозник регистрован и да је упознат с одговарајућим мјерама предострожности.

Име У име компаније

Потпис Датум.....

Е. Потврда Примаоца

1. Примео сам отпад у сати. 2. Бр. регистрацијских таблица возила.

3. Примљена количина: Количина..... (кг/м³/тона) Бр. јединица:.....

4. Како ће се третирати отпад

5. Потврђујем да је ова фирма лиценцирана да прима и третира овај отпад према дозволи за управљање отпадом бр. ...

Име У име компаније Потпис

Датум